

Beleidsplan

Burgerschap Waalcampus

Inhoud

Inleiding	
Wetgeving Burgerschapsonderwijs	2
Burgerschap in de kerndoelen primair onderwijs	3
Visie van Waalcampus	4
Visie op burgerschap	4
Democratie	5
Participatie	5
Identiteit	5
Rol van het teamlid	6
Pedagogisch klimaat	8
Het onderwijsleerpakket	8
Aanbod	9
Sociale veiligheid	10
Burgerschap-Levenshouding	11
Overige activiteiten	12
Evaluatie	13

Inleiding

Dit document gaat over burgerschapsonderwijs en levenshouding bij Waalcampus. Het sluit aan bij de burgerschapsvisie van WSKO, de werkwijze en grondhouding van Waalcampus en de wetgeving van burgerschapsonderwijs.

In het document staat een korte beschrijving van de organisatie en het huidige aanbod.

We beschrijven ons huidige aanbod en de ambitie die we op basis van de wetgeving hebben bepaald met het team. Ook de wijze waarop we de ambitie gaan realiseren en het monitoren van het burgerschapsonderwijs staat beschreven.

De wet schrijft voor dat burgerschapsonderwijs doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanwezig moet zijn en wordt beschreven vanuit visie, doelen, aanbod en evaluatie.

De volgende elementen dienen op herkenbare wijze terug te komen in het onderwijs:

1. Kennis en het respect voor de basiswaarden van de democratische rechtsstaat worden bevorderd; het gaat hierbij om de waarden: vrijheid van meningsuiting, gelijkheidsbeginsel, begrip, verdraagzaamheid, het afwijzen van onverdraagzaamheid en discriminatie, autonomie & verantwoordelijkheidsbesef.
2. Sociale en maatschappelijke competenties worden ontwikkeld;
3. De schoolcultuur is in overeenstemming met de basiswaarden, leerlingen worden gestimuleerd daarmee te oefenen en de school draagt zorg voor een veilige omgeving waarin leerlingen en personeel zich geaccepteerd voelen.

De school is een mini-maatschappij en daarmee een oefenplaats voor burgerschap. Ons burgerschapsonderwijs is dan ook geïntegreerd in ons dagelijks aanbod.

Het aanbod en de ontwikkeling van kinderen t.a.v. burgerschap is zichtbaar en merkbaar in onze organisatie. Wij zien ouders als belangrijke partner in de opvoeding, ook in het kader van burgerschap. Ouders zijn betrokken bij de visievorming en bij de uitvoering van het aanbod.

Wetgeving burgerschapsonderwijs

Sinds februari 2006 zijn scholen verplicht om een bijdrage te leveren aan actief burgerschap en sociale integratie. Scholen dienen kinderen bewust te maken van hun verantwoordelijkheid voor de gemeenschap. Door de individualisering van de maatschappij is de betrokkenheid tussen burgers onderling en tussen burgers en overheid afgenomen. Burgers dienen juist actief bij de samenleving betrokken te worden. Op die manier ontstaat er een gemeenschap waarin kinderen en leerkrachten actief op een zorgzame manier met elkaar omgaan. Actief burgerschap verwijst naar de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van een gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Sociale integratie naar deelname van burgers (ongeacht hun etnische achtergrond) aan de samenleving, in de vorm van sociale participatie, deelname aan de maatschappij en haar instituties en bekendheid met en betrokkenheid bij uitingen van de Nederlandse cultuur.

Burgerschap in de kerndoelen primair onderwijs

Vanaf 1 sept. 2006 gelden nieuwe kerndoelen voor het primair onderwijs (leeftijdsgroep 4 tot 12). Hierin komt het begrip burgerschap terug. Ook wordt in deze kerndoelen een relatie gelegd tussen (Nederlands) taalonderwijs en succesvolle deelname in de samenleving en aan de sociale functie van taal. Burgerschapsvorming wordt niet gezien als een vak apart, maar als een manier van lesgeven waarbij de leerlingen uitgedaagd worden na te denken over hun rol als burger in de Nederlandse samenleving. Bij burgerschap gaat het om de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en om daar actief een bijdrage aan te leveren.

Specifieke kerndoelen zijn:

- 34 De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.
- 36 De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger;
- 37 Leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen;
- 38 De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.
- 39 De leerlingen leren met zorg omgaan met het milieu;
- 47 De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen en buitenland, vanuit de perspectieven bestuur, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika;
- 51 De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren.
- 53 De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

De kerndoelen dragen daarmee bij aan de kennisbasis van burgerschap zoals door de minister is verwoord als: "(deelname aan) de maatschappij en haar instituties en bekendheid met en betrokkenheid bij uitingen van de Nederlandse cultuur".

Visie van Waalcampus

Waalcampus vindt het belangrijk dat kinderen opgroeien tot fijne, sociale mensen. Dit staat bij ons hoog in het vaandel. Dat betekent dat wij voor elk kind:

- Zijn/haar nieuwsgierigheid en unieke groeimogelijkheden als uitgangspunt nemen voor de ontwikkeling;
- Daarvoor de ruimte bieden in tijd, wijze en aansluiten bij wat het kind al kent en kan;
- Een omgeving bieden waarin het zich geborgen voelt en uitgedaagd wordt om zich te ontwikkelen.
- Uitgaan van de psychologische basisbehoefte:
 - Relatie: 'Anderen waarderen mij en willen met mij omgaan'
 - Autonomie: 'Ik geloof en heb plezier in mijn eigen kunnen'
 - Competentie: 'Ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen'.

Visie op burgerschap

Op basis van gezond verstand en wetenschappelijk onderzoek ontwikkelt Waalcampus zich. Hierbij kijken we naar de samenleving van nu en houden we rekening met de ontwikkelingen van de toekomst.

De wereld om ons heen verandert. We zijn van een industrieel tijdperk naar een kennissamenleving gegaan en transformeren nu van een kennissamenleving naar een creatieve samenleving. Van de kinderen van nu wordt straks gevraagd dat zij kunnen bijdragen aan de kenniseconomie, kunnen samenwerken, problemen kunnen oplossen, met nieuwe technologieën om kunnen gaan en bovenal dat zij creatief, sociaal, ondernemend, nieuwsgierig en betrokken zijn.

Uit onderzoek blijkt dat we het creatief denkvermogen van het kind meer ruimte kunnen geven. In Waalcampus dagen we kinderen uit om te onderzoeken en oplossingen te bedenken. Alleen al met het startpunt dat er voor veel vragen meerdere antwoorden mogelijk zijn, activeer je een andere manier van denken. Op zoek gaan naar meerdere oplossingen kan tijdens alle activiteiten en lessen.

Waalcampus gaat uit van waarden en normen die kinderen in staat stellen zich te ontwikkelen tot actieve en verantwoordelijke burgers van een complexe en dynamische gemeenschap. Burgers die:

- Kennis, inzicht en begrip hebben van de multiculturele, democratische samenleving
- Respectvol in de omgang zijn en respect hebben voor andere opvattingen
- Zelfbewust en zelfsturend zijn
- Begrip hebben voor anderen
- Oog hebben voor elkaar en de omgeving
- Tolerant en verdraagzaam zijn

Kinderen zijn nieuwsgierig en hebben zelf de behoefte om te leren. Ze willen de wereld om zich heen ontdekken. De meest effectieve manier om de wereld om je heen te begrijpen, is door het stellen van een vraag. Deze onderzoekende houding stimuleren wij bij kinderen.

Om burgerschap voor Waalcampus vorm te geven in dit beleidsplan, is er gebruikgemaakt van de brochure "Leerplanverkenning actief burgerschap" van het SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling). De drie domeinen die de essentie van burgerschapsvorming duidelijk naar voren brengen zijn: democratie, participatie en identiteit. Voor deze domeinen is een aantal inhouden beschreven. De domeinen zijn sterk aan elkaar gerelateerd.

Democratie

In de ontwikkeling van kinderen is het aanleren van een democratische houding een belangrijk aspect. Het ontwikkelen van die houding is gebaat bij continuïteit, herhaling en impliciete en expliciete beïnvloeding. Het opdoen van ervaringen en reflectie daarop is cruciaal. Democratie gaat ook over keuzes maken. Democratische vaardigheden en houdingen hebben vooral betrekking op de alledaagse omgangsvormen.

Eindoel democratie:

- Kinderen hebben kennis over de democratische rechtstaat en politieke besluitvorming; democratisch handelen en de maatschappelijke basiswaarden.

Participatie

Meedoen aan de samenleving kan zich afspelen op verschillende niveaus. (opvang, onderwijs, vereniging, buurt, stad, regio enz.) Participeren is afhankelijk van motivatie: het willen participeren. Voor de meeste kinderen geldt dat zij graag mee willen doen, meedoen in sociale verbanden, meedenken over oplossingen en meebeslissen over zaken die hen aangaan. Participatie vereist inzicht en vertrouwen in eigen kunnen. Een geleidelijke opbouw van participatiemogelijkheden en positieve ervaringen zullen bijdragen aan het ontwikkelen en in stand houden van de wil om te participeren.

Eindoel participatie:

- Kinderen hebben kennis over de basiswaarden en mogelijkheden voor inspraak en vaardigheden en houding die nodig zijn om op de school en in de samenleving actief mee te kunnen doen.

Identiteit

De identiteit van een kind wordt gevormd in de relatie met anderen. Een kind zal een balans vinden tussen enerzijds zelfrealisatie en het leven volgens eigen waarden en normen, en anderzijds de grenzen en beïnvloeding van de omgeving. Dit brengt onzekerheden met zich mee. Net als voor participatie geldt voor identiteit dat kinderen leren om te gaan met deze onzekerheden door het ontwikkelen van flexibiliteit en veerkracht en te leren om terug te vallen op een eigen morele basis en gevoel van eigenwaarde.

Eindoelen identiteit:

- Kinderen verkennen de eigen identiteit en die van anderen;
- Kinderen ontdekken voor welke levensbeschouwelijke waarden zij staan en hoe ze die waar maken?

Rol van een teamlid

In iedere Waal werkt een team professionals: leerkrachten, pedagogisch medewerkers en vakspecialisten. De teamleden hebben allemaal dezelfde coachende taak: ze coachen de kinderen in hun leerproces. Ieder kind heeft een mentor waarmee het kind in gesprek gaat over het welzijn, de ontwikkeling en het individuele programma. De mentor is verantwoordelijk voor het volgen en stimuleren van de ontwikkeling van het kind en het contact met de ouder. De begeleiding van de kinderen vindt plaats in samenwerking met alle teamleden van een Waal. Ieder teamlid heeft zijn eigen expertise.

Bij Waalcampus werken de teamleden vanuit een democratische stijl met kinderen. Dat wil zeggen dat wij grenzen (regels) stellen en tegelijkertijd oog hebben voor de wensen en behoeften van het kind. Vrijheid in gebondenheid. De teamleden van Waalcampus begeleiden de kinderen met liefde, houden rekening met de ontwikkeling en talenten van elk kind en betrekken de kinderen van jongs af aan zoveel mogelijk bij de situatie. Kinderen worden gesteund en aangemoedigd het zélf te doen.

Kinderen ontwikkelen zich met deze stijl tot sociaal competente mensen met zelfvertrouwen en verantwoordelijkheidsgevoel. Ze zijn communicatief vaardig doordat ze gewend zijn open te communiceren en luisterend op elkaar te reageren.

Waalcampus is een ontwikkelomgeving waar kinderen, teamleden, ouders en verzorgers op een natuurlijke en gestructureerde wijze samenleven, samenwerken en elkaar beïnvloeden. Het kritisch benaderen van professionele en pedagogische ontwikkelingen en inzichten is daarbij vanzelfsprekend. Ouders/verzorgers spelen hierin een actieve rol. We zijn met elkaar verbonden in de ondersteuning van de brede ontwikkeling van het kind.

Om de gewenste situatie te creëren (missie en visie) werken wij bij Waalcampus thematisch. Dat wil zeggen dat de brede ontwikkelings- en leerdoelen geïntegreerd en in context zijn verankerd. Waar binnen het thematische werken de (kern)doelen van het onderwijs niet of onvoldoende behaald kunnen worden, arrangeren we een cursorisch aanbod. Dit wordt onder andere toegepast bij het automatiseren van de instrumentele vaardigheden. Ook deze cursorische onderwijsarrangementen worden gekoppeld aan het thema of staan in dienst van het betekenisvol werken. Je krijgt als kind iets aangeboden en geleerd om het te kunnen gebruiken.

Waardenontwikkeling is hierbij een doorlopend proces waarbij een kritische houding net zo van belang is als een communicatieve houding en inlevingsvermogen (empathie). Het gaat hier om: attitude, vaardigheden en kennis (zie onderstaand schema).

	Democratie	Participatie	Identiteit
Attitude	<ul style="list-style-type: none">• Verantwoordelijkheid voor gemeenschap en gemeenschapsbelang• Omgaan met kritiek• Kritische houding• Respecteren van verschillen en diversiteit• (sociale) rechtvaardigheid• Vreedzaam oplossen van conflicten• Gelijkwaardigheid• Openheid naar de samenleving	<ul style="list-style-type: none">• Betrokkenheid• Gelijkwaardigheid• Begrip voor anderen• Tolerantie• Respect voor de wet• Opkomen voor de rechten van anderen• Zorg voor sociale en fysieke omgeving• Oplossingsgerichtheid	<ul style="list-style-type: none">• Respecteren van verschillen in opvattingen en leefwijzen• Vrijheid van meningsuiting• Geweldloosheid• Respecteren van (verschillen in) waarden en normen• Openheid naar diversiteit• Houding ten aanzien van orde, netheid en discipline• Gelijkwaardigheid

			<ul style="list-style-type: none"> • Kritisch, waarheid zoekend • Autonomie
--	--	--	---

	Democratie	Participatie	Identiteit
Vaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie opdoen en beoordelen; feiten en meningen onderscheiden • Historische bronnen gebruiken • Vergelijken van individuele belangen, belangen van specifieke groepen en collectieve belangen • Overleg en planning in een groep • Bijdragen aan besluitvorming • Omgaan met kritiek, verschillen en conflicten • Gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen • Dialoog, discussie, debat en argumenteren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociaal communicatieve vaardigheden • Omgangsvormen • Onderscheiden individuele en gemeenschappelijke belangen • Samenwerken in een pluriforme groep • Adequaat reageren • Omgaan met Belangen en tegenstellingen • Publieksgericht spreken en schrijven • Herkennen van discriminatie en onverdraagzaamheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Omgaan met vrijheden en keuzes maken vanuit eigen ethisch kader • Vanuit eigen identiteit een bijdrage leveren aan de omgeving • Wisselen van perspectief • Individuele en gemeenschappelijke belangen onderscheiden • Omgaan met loyaliteitsconflicten • Eigen identiteit en opvattingen in balans brengen met eisen van de samenleving • Reflecteren op eigen standpunt en gedrag • Verkennen van posities in maatschappelijke dilemma's • Vergelijken van opvattingen • Herkennen van discriminatie en onverdraagzaamheid • In discussie of debat de eigen opvattingen ontwikkelen • Omgaan met groepsdruk • Omgaan met diversiteit

	Democratie	Participatie	Identiteit
Kennis	<ul style="list-style-type: none"> • Parlementaire democratie • Democratische rechtsstaat • Nederlandse en Europese staatsinrichting • Politiek bestel • Inzicht in maatschappelijke dilemma's • Macht en zeggenschap • Gemeenschapsbelangen • Maatschappelijke instituties • Mensenrechten • Grondwet • Rechtvaardigheid • Belang media/ vrijheid van meningsuiting • Historische aspecten en personen democratie in Nederland • Diversiteit en pluriformiteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Participatie • Rol van burgers in de democratie • Mensen- en kinderrechten • Gemeenschap • Instituties • Macht, zeggenschap en inspraak • Betaald en onbetaald werk • Minimale (spel) regels 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschap • Cultuur en socialisatie • Cultuuruitingen • Diversiteit • Radicalisering • Europese dimensie • Multicultureel en pluriforme samenleving • Sociale integratie • Geestelijke stromingen • Religie en levensbeschouwing • Historische gebeurtenissen • Mensenrechten • Loyaliteitsconflicten • Sociale ongelijkheid • Posities en rollen

Pedagogisch klimaat

Waalcampus biedt een veilige omgeving waar in een open sfeer gevoelens geuit kunnen worden en waar samen invulling wordt gegeven aan het onderwijs en de opvang van de kinderen. De pedagogische benadering is de wijze waarop we met kinderen praten en met ze omgaan (de interactie). Deze omgang doen we vanuit een kader waarin waarden, normen, leer-en ontwikkelingsdoelen zijn verwerkt en waarbij gebruikgemaakt wordt van theorieën en inzichten in de ontwikkeling van kinderen. Een goede interactie met kinderen en met teamleden is van belang voor het welbevinden van kinderen, de belangrijkste voorwaarde voor ontwikkeling. De teamleden van Waalcampus vormen de basis voor de pedagogische kwaliteit en worden daarom opgeleid om de kinderen te kunnen begeleiden. Zij reflecteren op hun handelen en zorgen voor afstemming met collega's.

Het onderwijsleerpakket

Naast de aandacht voor persoonsontwikkeling is er aandacht voor de cognitieve ontwikkeling volgens de kerndoelen waarin de inhoud van het onderwijs is vastgesteld. Aan de hand van deze kerndoelen wil Waalcampus bereiken dat kinderen na het basisonderwijs:

- hoofdzaken kennen van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger;
- leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen
- handelen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen;
- hoofdzaken kennen van de geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, leren om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit en respect op te brengen voor verschillen in opvattingen;
- zorgvuldig omgaan met het milieu;
- de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving kunnen vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen en buitenland, vanuit de perspectieven bestuur, cultuur en levensbeschouwing.
- gebruik maken van eenvoudige historische bronnen zoals aanwezig in ons cultureel erfgoed zoals: musea, geschiedenis, boeken, talen, verhalen en legendes, lokale muziek, volksdans, feesten en rituelen;
- informatie kennen over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis, staatsinrichting en de rol van de burger;
- hoofdzaken kennen over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen en ze leren respect op te brengen voor verschillen in opvattingen.

Aanbod

Een kind ontwikkelt zich doorlopend, binnen en buiten Waalcampus. Kinderen ontwikkelen zich vanuit vertrouwen, een veilige omgeving, nieuwsgierigheid en leergierigheid. Bij Waalcampus worden de nieuwsgierigheid en unieke groeimogelijkheden als uitgangspunt genomen voor de ontwikkeling. Het heeft daarbij behoefte aan drie psychologische basisbehoeften: relatie, autonomie en competentie.

Door een omgeving te bieden waarin kinderen zich geborgen voelen, uitgedaagd worden en doelgerichte begeleiding krijgen, stimuleren wij de ontwikkeling van kinderen op alle gebieden. Wij noemen dat groeien en leren.

Leren is het resultaat van het denken van de kinderen zelf: ze leren door nieuwe informatie te verbinden aan wat ze al weten. Zo vindt er 'kennisconstructie' plaats. Hetzelfde geldt voor vaardigheden. Het is nodig om aansluiting te vinden met wat een kind al kent en kan, en ruimte te bieden in tijd en wijze. Daarnaast worden nieuwe leerdoelen (kennis en vaardigheden) zoveel mogelijk verankerd in betekenisvolle, levensechte situaties. Kinderen leren reflecteren, kritisch denken, krijgen veel te kiezen en worden bij die keuzes goed begeleid. De wereld verandert snel. Alleen feiten leren heeft geen zin meer. Zinvoller is om de kinderen te leren omgaan met onzekerheden, bronnen te bestuderen en te weten wat die waard zijn. Leren hoe ze hun kennis en vaardigheden wendbaar in kunnen zetten en voortdurend kunnen ontwikkelen.

Met behulp van het concept OA²SE wordt het onderwijsaanbod vormgegeven vanuit een thema. Tijdens elke groeiperiode van 10 weken staat er een nieuw thema centraal. Binnen het thematisch werk komen verschillende kennis- en expressiegebieden in samenhang naar voren. Ruimte (aardrijkskunde), Natuur (biologie, wetenschap & techniek), Tijd (geschiedenis) en Mens & Samenleving (waaronder verkeer) worden vanuit thema aangeboden en vooral ook door de kinderen zelf onderzocht. Daarbij worden vaardigheden als plannen, presenteren, samenwerken, digitale geletterdheid geoefend. Zo komen wereldoriëntatie, taal, Engels, onderzoekend leren en spel in een thema bij elkaar. Ook de expressieve ontwikkeling in dans, drama, kunst en muziek worden binnen het thematisch werken gestimuleerd. De expressieve vorming is een vast onderdeel van het aanbod en wordt aangeboden in de vorm van een reeks workshops.

Sociale veiligheid

Het team van Waalcampus creëert een veilig, ondersteunend klimaat om het kind de kans te bieden zo initiatiefrijk en zelfstandig mogelijk met de omgeving om te gaan. Elk teamlid heeft per definitie vertrouwen in de positieve bedoelingen van het kind. Waalcampus geeft vanuit gemeenschappelijke grondwaarden invulling aan levensbeschouwing, burgerschap en identiteit. Als kernwoorden gebruiken we hierbij vertrouwen, echtheid, openheid, behulpzaamheid en vriendelijkheid.

Dit zijn woorden die binnen Waalcampus tot uitdrukking komen door de kinderen te laten ervaren dat:

- je bewust kunt leven met een open oog en oor voor elkaar;
- je respect voor jezelf, anderen en de aarde kunt hebben;
- ieder mens uniek en waardevol is.

Deze grondhouding is gericht op de mens die initiatief neemt en verantwoordelijkheid neemt, vraagt en aflegt.

Houvast en structuur door middel van dagritme, rituelen, regels en afspraken

Vertrouwen is de kern van de opvoedkundige basis binnen Waalcampus. Teamleden hebben vertrouwen in de goede bedoelingen van kinderen en benaderen kinderen vanuit deze positieve houding. Kinderen ervaren dat zij geaccepteerd worden zoals ze zijn. Zij krijgen de ruimte om hun emoties te uiten.

Teamleden van Waalcampus bieden de kinderen ook houvast en structuur door middel van dagritme, rituelen en duidelijke afspraken. Dit zorgt voor voorspelbaarheid en duidelijkheid.

Gedrag dat ten koste gaat van anderen

Ongewenst gedrag waaronder pesten wordt binnen Waalcampus niet met een protocol, veelal achteraf, bestreden. Door gemeenschappelijke waarden, taal en aanpak te creëren én te oefenen is er preventief al veel gewonnen. Mocht pesten of ander grensoverschrijdend gedrag toch gesignaleerd worden, in de ontwikkelomgeving of thuis, is het belangrijk om direct een integrale aanpak te kiezen vanuit de kern in plaats van alleen aan symptoombestrijding te doen.

Om te bepalen wat grensoverschrijdend gedrag is, daar duidelijkheid over te geven aan kinderen én daarin samen consistent in te zijn, worden er richtlijnen bij de opeenvolgende fasen van reactie (reactieprocedure) en eventuele sancties beschreven in het handboek van Waalcampus waar elk teamlid over beschikt.

Burgerschap-levenshouding

Bij Waalcampus is burgerschap en levenshouding vormgegeven vanuit de volgende onderbouwing:

Levenshouding is de manier waarop je je meestal gedraagt en waarop je over dingen oordeelt.

Voorbeelden zijn:

- empathie
- doorzettingsvermogen en daadkracht
- omgaan met fouten
- geluk
- mindset
- aangeleerd optimisme
- groeimentaliteit
- hogere vaardigheden zoals het vermogen om te plannen, focussen en impulsen onder controle houden
- aanvaarding
- autonomie

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen leren wie ze zelf zijn:

- Wie ben ik?
- Wat zijn mijn talenten?
- Wat maakt mij gelukkig?

Vervolgens gaan ze met deze kennis en ervaring de wereld in:

- Wie zijn anderen?
- Hoe kan ik me daar op een fijne manier mee verbinden?

Ter onderbouwing van onze visie op burgerschap en levenshouding gaat het team uit van de theorieën van:

- Positieve psychologie
- het model van positief onderwijs
- Martin Seligman karaktereigenschappen
- Barbara Frederickson
- Marcial Losada positieve emoties
- Shawn Achor
- Goleman
- Snyder
- Dweck

De theorieën bieden het team inspiratie en houvast om een stevig fundament te realiseren.

De uitgangspunten worden levend geborgd tijdens de groeidag die vijf keer per jaar plaatsvindt. Tijdens de groeidag inspireert het expertteam de teamleden vanuit de genoemde theorieën. Materialen en activiteiten worden besproken zodat er voldoende handvatten zijn voor het aanbod.

Overige activiteiten

Naast het aanbod voor levenshouding, zijn er elk onderwijsjaar terugkerende activiteiten, thema's en gebeurtenissen die ook een bijdrage leveren aan de ontwikkeling tot actief burgerschap en integratie.

Opstellen van gezamenlijke afspraken "Zo willen wij het in de Waal"	Waal 1 t/m 4
Bespreken afspraken Waalcampus	Waal 1 t/m 4
Taakverdeling verantwoordelijkheden kinderen	Waal 1 t/m 4
Tutorlezen BOUW!	Waal 3 en 4
Verzorging van de dieren	Waal 1 t/m 4
Verzorging groene schoolplein en moestuin	Waal 1 t/m 4
Voorlezen aan kleuters	Waal 3 en 4
Deelname aan kunst en cultuurprojecten vanuit Cultuurweb en Kunstmenu	Waal 1 t/m 4
Kinderraad	Waal 3 en 4
Bedrijfjes en de verantwoordelijkheden	Waal 3 en 4
Maatschappelijke en sociale thema's binnen de wereld oriënterende vakken	Waal 1 t/m 4
Vieringen en festiviteiten gebaseerd op o.a. culturele en geloof gebaseerde achtergronden zoals Kerst, Pasen, Ramadan	Waal 1 t/m 4
Excursies passend bij de groeiperiode gerelateerde onderwerpen	Waal 1 t/m 4
Deelname verkeerexamen	Waal 4
Week van de mediawijsheid	Waal 4
Stimuleren van ouders bij opvoedkundige problemen om contact te zoeken met hulpverlenende (jeugd-) instanties en/of met de schoolarts/maatschappelijk werk	SKT Waal 1 t/m 4
Onderzoekend en ontdekkend leren	Waal 1 t/m 4
Deelname schaaktoernooien	Waal 3 en 4
Koken en bakken	Waal 1 t/m 4
1x per 3 jaar leren kinderen manieren waarop de besluitvormingsprocessen op een vreedzame manier kunnen beïnvloeden. Ze maken kennis met macht en gezag en de wijze waarop dit georganiseerd is op verschillende niveaus.	Waal 4

Evaluatie

Om het jaar evalueren wij met de kinderen van Waal 4 hoe het gesteld is met hun tevredenheid middels een enquête. Hun tevredenheid is voor een groot deel afhankelijk van de rol die het teamlid inneemt en zorgt voor een veilige omgeving.

Ook wordt in deze peiling de veiligheidsbeleving gemeten. Verder wordt ook iedere twee jaar geëvalueerd hoe het gesteld is met de tevredenheid van het team en ouders middels een tevredenheidsenquête. De feedback die hieruit voortkomt wordt verwerkt in het meerjarenbeleid van de school.

De ouders worden door middel van de volgende media van informatie voorzien:

- schoolgids
- jaarkalender
- (nieuws) brieven
- kind-ontwikkelgesprekken
- beste ouders staan aan waal (workshop avond, voorlichting)
- website
- instagram
- konnect
- waalcampusraad